KONFEDERACJA LEWIATAN

Warszawa, 28 października 2026 r.
KL/692/217/SSz/2025

Stanowisko w sprawie projektu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie uznawania kwalifikacji obywateli państw trzecich (COM(2026) 990)

Pan
Marcin Kulasek
Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Szanowny Panie Ministrze,

Konfederacja Lewiatan pozytywnie ocenia inicjatywę Komisji Europejskiej zmierzającą do stworzenia wspólnych ram uznawania kwalifikacji obywateli państw trzecich. Propozycja odpowiada na jedno z najważniejszych wyzwań stojących obecnie przed gospodarką Unii Europejskiej i państw członkowskich, tj. narastające niedobory pracowników oraz deficyt kompetencji w kluczowych sektorach gospodarki. Komisja wskazuje, że problemy te dotyczą m.in. ochrony zdrowia, sektora ICT, budownictwa i edukacji, a jednocześnie kwalifikacje wielu cudzoziemców nie są w pełni wykorzystywane z uwagi na skomplikowane procedury uznawania wykształcenia i doświadczenia zawodowego.

Z perspektywy polskich przedsiębiorców sprawne pozyskiwanie wykwalifikowanych pracowników z państw trzecich staje się warunkiem utrzymania konkurencyjności gospodarki i zdolności przedsiębiorstw do dalszego rozwoju. W warunkach postępujących zmian demograficznych oraz malejącej podaży pracy na rynku krajowym konieczne jest tworzenie rozwiązań umożliwiających szybsze i bardziej przewidywalne wykorzystanie potencjału specjalistów spoza UE.

Konfederacja Lewiatan popiera zatem cel dyrektywy, jakim jest ograniczenie barier administracyjnych, zwiększenie przejrzystości procedur oraz budowanie zaufania do kwalifikacji uzyskanych poza Unią Europejską. Jednocześnie wskazujemy, że projekt powinien zachować równowagę pomiędzy potrzebą ułatwiania dostępu do rynku pracy a koniecznością utrzymania wysokich standardów jakości kształcenia, bezpieczeństwa publicznego i autonomii państw członkowskich w organizacji poszczególnych zawodów regulowanych.

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 50 50 860
recepcja@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy

I. Ocena głównych rozwiązań przewidzianych w projekcie

1. Wspólne standardy proceduralne

Konfederacja Lewiatan zdecydowanie popiera ustanowienie jednolitych minimalnych standardów proceduralnych dla uznawania kwalifikacji obywateli państw trzecich.
Obecne systemy krajowe charakteryzują się znacznym stopniem rozdrobnienia, co skutkuje długotrwałymi procedurami, niepewnością prawną oraz wysokimi kosztami po stronie pracodawców i kandydatów. Komisja szacuje, że średni czas uznania kwalifikacji wynosi obecnie 14,2 miesiąca, a bezpośrednie koszty administracyjne sięgają około 1.500 euro na wniosek.

Pozytywnie oceniamy w szczególności propozycje obejmujące:

- wprowadzenie maksymalnych terminów rozpatrywania spraw;
- określenie jednolitych wymogów dokumentacyjnych;
- zwiększenie przejrzystości opłat;
- prawo do odwołania;
- lepszą koordynację organów ds. uznawania kwalifikacji i organów migracyjnych;
- dążenie do prowadzenia procedur w formie cyfrowej.

Dla przedsiębiorców szczególne znaczenie ma przewidywalność procesu. Możliwość wcześniejszego oszacowania czasu i kosztów uznania kwalifikacji ułatwi planowanie procesów rekrutacyjnych i inwestycyjnych.

2. Cyfryzacja i europejskie narzędzia weryfikacji

Konfederacja Lewiatan popiera utworzenie wspólnych narzędzi służących weryfikacji autentyczności dokumentów oraz interoperacyjnych baz danych kwalifikacji. Rozwiązania te mogą istotnie ograniczyć ryzyko związane z fałszywymi dokumentami oraz zmniejszyć obciążenia administracyjne po stronie przedsiębiorców.

W szczególności małe i średnie przedsiębiorstwa nie dysponują zasobami organizacyjnymi umożliwiającymi samodzielną ocenę zagranicznych kwalifikacji. Jak wskazuje ocena skutków Komisji, do najważniejszych korzyści dla MŚP należą: ograniczenie obciążeń administracyjnych, łatwiejsza ocena kwalifikacji zagranicznych oraz szybsze procedury rekrutacyjne.
Lewiatan postuluje, aby koszty funkcjonowania europejskich systemów informatycznych były finansowane przede wszystkim ze środków unijnych, a nie przerzucane na przedsiębiorców ani krajowe organy administracji.

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 50 50 860
recepcja@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy

3. Automatyczne uznawanie kwalifikacji

Pozytywnie oceniamy propozycję ustanowienia systemu automatycznego uznawania kwalifikacji dla programów kształcenia spełniających unijne wymogi jakości oraz wpisanych do specjalnego rejestru UE. Rozwiązanie to może szczególnie wspierać sektory dotknięte chronicznymi niedoborami pracowników, zwłaszcza ochronę zdrowia i inne zawody objęte minimalnymi wymogami kształcenia. Jednocześnie w naszej opinii należy zapewnić:

- przejrzysty system akredytacji zagranicznych instytucji edukacyjnych;
- bieżącą kontrolę jakości programów i zasad walidacji kwalifikacji wpisanych do rejestru;
- skuteczne mechanizmy usuwania z rejestru programów niespełniających standardów.

Popieramy stanowisko, zgodnie z którym przyspieszenie procedur nie może odbywać się kosztem bezpieczeństwa pacjentów, użytkowników usług ani jakości wykonywania zawodów regulowanych.

II. Kluczowe postulaty Konfederacji Lewiatan

1. Ograniczenie kosztów administracyjnych dla przedsiębiorców

Dyrektywa powinna wprost realizować zasadę *once only*, zgodnie z którą dokumenty weryfikowane przez jeden organ publiczny nie powinny być ponownie wymagane przez inne instytucje.

Pracodawcy nie mogą ponosić odpowiedzialności za niedoskonałości współpracy między organami administracji krajowej i europejskiej. Wszelkie mechanizmy wymiany informacji powinny funkcjonować w sposób zautomatyzowany.

2. Zachowanie odpowiedniej elastyczności państw członkowskich

Konfederacja Lewiatan podkreśla, że sytuacja na rynkach pracy poszczególnych państw członkowskich różni się znacząco. Polska gospodarka posiada własną strukturę niedoborów kadrowych i luki kompetencyjnej oraz odmienną specyfikę zawodów regulowanych oraz kwalifikacji uregulowanych (zgodnie z ustawą o ZSK). W związku z tym państwa członkowskie powinny zachować możliwość identyfikowania zawodów i kwalifikacji deficytowych. Jednocześnie elastyczność ta nie powinna prowadzić do tworzenia nowych barier administracyjnych sprzecznych z celami dyrektywy.

3. Wspieranie atrakcyjności rynku UE dla pozyskiwania talentów

Uznawanie kwalifikacji powinno stanowić element szerszej strategii zwiększania atrakcyjności Unii Europejskiej dla wysoko wykwalifikowanych specjalistów.

Oprócz samych procedur uznawania kwalifikacji potrzebne są:

- efektywne procedury legalizacji pobytu i pracy;
- łatwy dostęp do informacji dla kandydatów;

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 50 50 860
recepcja@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy

- wsparcie integracyjne;
- spójność z funkcjonowaniem Unijnej Puli Talentów i innych instrumentów legalnej migracji.

4. Monitoring skuteczności nowych regulacji

Projekt dyrektywy powinien przewidywać regularny monitoring jej efektów oraz publikację danych dotyczących:

- czasu trwania postępowań uznawania kwalifikacji;
- liczby uznanych kwalifikacji;
- liczby odmów i ich powodów;
- wykorzystania systemu automatycznego uznawania;
- wpływu regulacji na sytuację przedsiębiorstw i rynek pracy.

Konfederacja Lewiatan popiera propozycję przeprowadzenia przeglądu funkcjonowania nowych rozwiązań po kilku latach ich obowiązywania.

III. Wnioski

Konfederacja Lewiatan zasadniczo popiera projekt dyrektywy COM(2026) 990 oraz kierunek działań zaproponowanych przez Komisję Europejską. Projekt odpowiada na rzeczywiste potrzeby europejskich i polskich pracodawców, związane z niedoborem wykwalifikowanych pracowników oraz potrzebą efektywniejszego wykorzystania potencjału obywateli państw trzecich. **Kluczowe znaczenie dla powodzenia reformy będzie miało zapewnienie, aby nowe przepisy:**

1) **rzeczywiście skracały czas uznawania kwalifikacji;**
2) **ograniczały koszty administracyjne po stronie przedsiębiorców;**
3) **gwarantowały wysoki poziom jakości i wiarygodności kwalifikacji;**
4) **były oparte na pełnej cyfryzacji procedur;**
5) **nie prowadziły do nakładania nowych obowiązków administracyjnych na pracodawców;**
6) **pozostawiały państwom członkowskim odpowiedni zakres elastyczności w zakresie organizacji systemów kwalifikacji oraz zawodów regulowanych, jak i kwalifikacji uregulowanych.**

Przy spełnieniu powyższych warunków projektowana dyrektywa może stać się ważnym instrumentem zwiększającym konkurencyjność gospodarki UE, wspierającym rozwój przedsiębiorstw oraz poprawiającym dostęp pracodawców do wykwalifikowanych kadr niezbędnych dla dalszego wzrostu gospodarczego.

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 50 50 860
recepcja@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy

KONFEDERACJA LEWIATAN

W przypadku pytań dotyczących przedmiotowej kwestii, osobą do kontaktu w Konfederacji Lewiatan jest dr Sławomir Szymczak, ekspert w Departamencie Pracy, e-mail: sszymczak@lewiatan.org , tel. kom. 794 646 999.

Wyrażamy pełną gotowość do współpracy w tym zakresie.

Z wyrazami szacunku

Marek Górski
Prezydent Konfederacji Lewiatan

Do wiadomości:

1) Pani Barbara Nowacka – Minister Edukacji

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 50 50 860
recepcja@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy